

STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 02

Doküman No: YBH-PR- 12

Revizyon Tarihi: 02.08.2011

Sayfa No:5/5

Yayın Tarihi:03.07.2007

1. AMAÇ

Hastane genelindeki sterilizasyon/dezenfeksiyon uygulamaları için sterilizasyon yöntemlerini, dezenfektan seçimi ve dezenfektanların kullanım ilkelerini belirlemektir.

2. KAPSAM

Hastanede uygulanan tüm sterilizasyon/dezenfeksiyon işlemlerini kapsar.

3. SORUMLULAR

Hastanedeki tüm birimler ve çalışanlar

4. TANIMLAR

Antisepsi: Canlı doku üzerindeki veya içindeki mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin engellenmesidir.

Antiseptik: Canlı doku üzerindeki veya içindeki mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin engellenmesi için kullanılan kimyasal ürünlerdir.

Asepsi: Mikroorganizmaların korunmuş bir alana ulaşmalarının önlenmesi ve bunun devamlılığının sağlanması asepsi, bu amaçla yapılan işlemlerin tamamı aseptik teknik olarak adlandırılır.

Temizlik: Kir ve organik atıkların fiziksel olarak uzaklaştırılmasıdır.

Dekontaminasyon: Dezenfeksiyon ya da sterilizasyon öncesinde fiziksel ve/veya kimyasal yöntemlerle bir yüzey veya malzemeden organik maddelerin ve patojenlerin uzaklaştırılarak, güvenli hale getirilmesi işlemidir.

Sterilizasyon: Herhangi bir maddenin ya da cismin üzerinde bulunan tüm mikroorganizmaların, sporlar da dahil olmak üzere yok edilmesi işlemidir.

Dezenfeksiyon: Cansız maddeler ve yüzeyler üzerinde bulunan mikroorganizmaların (bakteri sporları hariç) yok edilmesi veya üremelerinin durdurulması işlemidir. Bakteri sporları ve mikobakterileri etkileme seviyelerine göre yüksek, orta ve düşük düzey dezenfeksiyon olarak üç kategoride değerlendirilir.

Yüksek düzey dezenfeksiyon: Sporisit özelliği olan kimyasallarla sterilizasyon için gerekenden (3 saat) daha kısa sürede (5-20 dakika) uygulanan, bazı bakteri sporları dışında tüm mikroorganizmaları inaktive eden dezenfeksiyon şeklidir.

Orta düzey dezenfeksiyon: Bakteri sporlarına etki göstermeyen, fakat mikobakteri ve diğer mikroorganizmalara (genellikle 15 dakika) etkili olan dezenfeksiyon şeklidir.

Düşük düzey dezenfeksiyon: Bakteri sporu, mikobakteri ve zarfsız virüslere etkisiz olan, ancak bir kısım vejetatif mikroorganizmalar ve zarflı büyük virüslere (genellikle 10 dakika) etkili olan dezenfeksiyon şeklidir.

Germisit: Mikroorganizmaları tahrip eden herhangi bir madde (dezenfektan, antiseptik, sanitizer) olarak tanımlanır.

Dezenfektan: Cansız ortamda mikroorganizmaları inaktive etmek için kullanılan maddelerdir.

Sanitizer: Başlıca gıda ve içeceklerle ilgili malzemelerde kullanılan dezenfektanlardır.

5. REFERANSLAR

Sterilizasyon dezenfeksiyon rehberi Mart/2011

El hijyeni prosedürü

Eldiven kullanımı prosedürü

Skopik cihazların dezenfeksiyon ve sterilizasyon prosedürü

Steril malzemenin depolanması talimatı

Hastane temizlik prosedürü

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Direktörü	Başhekim

STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 02

Doküman No: YBH-PR- 12

Revizyon Tarihi: 02.08.2011

Sayfa No:5/5

Yayın Tarihi:03.07.2007

Cerrahi aletlerin sterilizasyon/ dezenfeksiyon öncesi hazırlık prosedürü

6. PROSEDÜR DETAYI

6.1. Temel İlkeler

6.1.1. Spaulding Sınıflaması

SINIFLAMA	TANIM	STERİLİZASYON/DEZENFEKSİYON ÖNERİSİ
Kritik araç gereçler	Steril dokulara temas eden veya vasküler sisteme giren araç gereçler (cerrahi aletler, kardiyak kateterler, bazı endoskoplar, protezler vb.)	MUTLAKA STERİL OLMALIDIR
Yarı kritik araç gereçler	Mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deri ile temas eden araç gereçler (solunum ekipmanları, gastroenterolojik endoskoplar, larengoskoplar, bronkoskoplar, vb.)	STERİLİZASYON VEYA YÜKSEK DÜZEY DEZENFEKSİYON GEREKTİRİR
Kritik olmayan araç gereçler	Vücut bütünlüğü bozulmamış, sağlam deri ile temas eden araç gereçler (tansiyon aleti kılıfı, stetoskop, vb.)	ORTA VEYA DÜŞÜK DEZENFEKSİYON VEYA SADECE SU İLE BASİT TEMİZLİK ÖNERİLİR

6.1.2. Aletlerin sınıflandırılması ve sterilizasyon/ dezenfeksiyon önerileri

Kritik Aletler	Cerrahi aletler, kardiyak kateterler, protezler	Sterilizasyon (malzemenin özelliğine göre sterilizasyon yöntemi belirlenir.) Tek kullanımlık olarak üretilen tıbbi malzemelerin kullanım kılavuzuna aykırı olarak kesinlikle birden fazla kullanımı yoluna gidilmemelidir.
	Steril boşluklarda kullanılan skoplar	“Skopik Cihazların Dezenfeksiyon Ve Sterilizasyon Prosedürü”ne uygun olarak yapılmalıdır.
Yarı Kritik Aletler	Trakeostomi kanülü, hava yolu araçları, anestezi solunum devreleri, laringoskop bıçakları	Yüksek düzey dezenfeksiyon önerilir. Ambular için hızlı yüzey dezenfektanı kullanılabilir.
	Hidroterapi tankları	1/10 çamaşır suyu ile dezenfeksiyon yapılır. Fenoller ve dezenfektan etkili iyodoforlar da aynı amaçla kullanılabilirler. Dezenfeksiyon sonrası hemen hasta alımı yapılacaksa 10 dakika beklenmelidir.
	Tonometreler	% 3 hidrojen peroksit, 1/10 çamaşır suyu, % 70 alkol, hızlı yüzey dezenfektanı kullanılabilir.
	Nemlendiriciler	Tek kullanımlık olması önerilir. Sabit nemlendiriciler kullanılıyorsa her hastadan sonra 1/10 çamaşır suyu ile dezenfeksiyon yapılmalıdır
Kritik Olmayan Aletler	Tansiyon aleti manşonu, EKG kablo ve problemleri, tutucuları, stetoskop, ilaç kadehleri	1/100 çamaşır suyu ya da hızlı yüzey dezenfektanı ile silinir ve kuruyana kadar havalandırılır. Çamaşır suyu sadece sert ve düzgün yüzeyler için uygundur
	Medikasyon nebulizatörleri	Tek kullanımlık olması önerilir. Hızlı yüzey dezenfektanı ile silinip kurulandıktan sonra kullanılabilir.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Direktörü	Başhekim

STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 02

Doküman No: YBH-PR- 12

Revizyon Tarihi: 02.08.2011

Sayfa No:5/5

Yayın Tarihi:03.07.2007

7. UYGULAMA

1. “El hijyeni prosedürü”ne göre el hijyeni sağlanmalıdır.
2. Yapılacak olan işlemler esnasında “Sağlık çalışanlarının sağlığının korunması ve kişisel koruyucu malzemelerin kullanımı talimatı”na uygun olarak kişisel koruyucu ekipmanlar kullanılmalıdır.
3. Sterilizasyon ünitesine steril edilmek üzere gönderilecek olan tüm malzemeler “Cerrahi aletlerin sterilizasyon/ dezenfeksiyon öncesi hazırlık prosedürü”ne uygun olarak dekontamine edilmeli ve paketlenmelidir.
4. Paketlenen malzemeler “Malzeme teslim formu” ile sterilizasyon ünitesine teslim edilmelidir.
5. Sterilizasyon ünitesince teslim alınan malzemeler “Malzemelerin sterilizasyon yöntem listesi”ne göre steril edilmelidir.
6. Steril edilen malzemeler “Steril malzemenin depolanması talimatı”na uygun olarak depolanmalıdır.
7. Skopik aletlerin sterilizasyon ve dezenfeksiyonu, “Skopik cihazların sterilizasyon ve dezenfeksiyonu prosedürü”ne göre yapılmalıdır.

8. HASTANEMİZDE ÖN TEMİZLİK VE DEZENFEKSİYON İÇİN KULLANILAN ÜRÜNLER

8.1. Enzimatik Solüsyon

Endoskopik aletlerde, cam, plastik ve metal malzemelerde kullanım sonrası oluşan kan ve protein gibi artıkların dekontaminasyonu için kullanılır.

Etki süresi 1-2 dakikadır.

Kullanım şekli

- Dekontaminasyon işlemi için kullanılmak üzere hazırlanmış kabın içerisine musluk suyu konulmalıdır.
- Ürünün kullanım talimatında önerilen miktarda solüsyon suya ilave edilerek iyice karıştırılmalıdır.
- Aletlerin tüm yüzeyi solüsyona batırılmalı ve etki etmesi için en az 1-2 dakika beklenmelidir.
- Kullanılan aletler lümenli ise, tüm kanallarından enjektör yardımı ile enzimatik solüsyon geçirilmelidir.
- Aletlerde kurumuş kir varsa fırça yardımı ile solüsyon içinde temizlenmelidir.
- Aletler solüsyondan çıkarılıp musluk suyu ile durulanmalıdır.
- Solüsyon günlük olarak hazırlanmalı, gün sonunda dökülerek küvet yıkanmalı ve kurutulmalıdır.

8.2. Tıbbi Alet Temizlik ve Dezenfeksiyon Maddesi

Diş ünitesi ve ameliyathanede kullanılan, sonrasında otoklava girecek ya da sterilizasyona gönderilecek tüm cerrahi aletler (krom, nikel, çelik, lastik ve plastik) ile yanık ünitesinde hidroterapi tankının dekontaminasyonu için önerilmektedir.

Esnek endoskoplar, alüminyum ve yüzeyi nikelajlı aletler için kullanılmamalıdır.

Etki süresi 15-20 dakikadır.

Kullanım Şekli:

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Direktörü	Başhekim

DISKAPI
YILDIRIM BEYAZIT
EGITIM VE ARASTIRMA
HASTANESİ

STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ

Revizyon No: 02

Doküman No: YBH-PR- 12

Revizyon Tarihi: 02.08.2011

Sayfa No:5/5

Yayın Tarihi:03.07.2007

- Dekontaminasyon işlemi için kullanılmak üzere hazırlanmış küvetin içine musluk suyu konulmalıdır.
- Solüsyon hazırlamak için ölçüm kaşığı ile 1 litreye 20 gr toz ürün konularak karıştırılmalıdır.
- 15 dakika tozun çözünmesi beklenmeli, solüsyon birkaç kez karıştırılmalıdır.
- Aletlerin tüm yüzeyi solüsyona batırılmalı ve etki etmesi için en az 15 dakika beklenmelidir.
- Kullanılan aletler lümenli ise, tüm kanallarından enjektör yardımı ile solüsyon geçirilmelidir.
- Aletlerde kurumuş kir varsa fırça yardımı ile solüsyon içinde temizlenmelidir.
- Aletler solüsyondan çıkarılıp musluk suyu ile durulanmalıdır.
- Solüsyon günlük olarak hazırlanmalı, gün sonunda dökülerek küvet yıkanmalı ve kurutulmalıdır.

8.3. %2 Gluteraldehit

Ameliyathane, endoskopi, sistoskopi, kardiyoloji, KBB gibi bölümlerde endoskop ve diğer yarı kritik cihazların yüksek düzey dezenfeksiyonunda kullanılmaktadır.

Etki süresi 15-20 dakikadır.

Kullanım Şekli:

- Uygun bir küvetin içine yeterli miktarda %2 gluteraldehit solüsyonu konulmalıdır.
- Solüsyon kullanıma hazırdır ve kesinlikle sulandırılmamalıdır.
- Aletlerin tüm yüzeyi solüsyona batırılmalı ve etki etmesi için en az 15 dakika beklenmelidir.
- Kullanılan aletler lümenli ise, tüm kanallarından enjektör yardımı ile solüsyon geçirilmelidir.
- Kullanılan solüsyonda renk değişimi ve küvet içinde kir parçaları ya da tortu yoksa 14 gün süre ile kullanılabilir.
- Dezenfeksiyon küvetinin kapağı her zaman kapalı tutulmalıdır.

8.4. Perasetik asit + hidrojen peroksit kombinasyonu

Ameliyathane, endoskopi, sistoskopi, kardiyoloji, KBB gibi bölümlerde endoskop ve diğer yarı kritik cihazların yüksek düzey dezenfeksiyonunda kullanılmaktadır.

Etki süresi 5 dakikadır.

Kullanım şekli:

- Uygun bir küvetin içine yeterli miktarda ürün ve aktivatörü konulmalıdır.
- Solüsyon kesinlikle sulandırılmamalıdır.
- Aletlerin tüm yüzeyi solüsyona batırılmalı ve koroziv etkisinden dolayı en fazla 5 dakika bekletilmelidir.
- Kullanılan aletler lümenli ise, tüm kanallarından enjektör yardımı ile solüsyon geçirilmelidir.
- Kullanılan solüsyonun aktivitesi günlük olarak kontrol edilmelidir. Ürünün aktivasyonu uygunsa 7 gün ya da 70 daldırma boyunca kullanılabilir.
- Dezenfeksiyon küvetinin kapağı her zaman kapalı tutulmalıdır.

9. HASTANEMİZDE BULUNAN YÜZEY DEZENFEKTANLARI

9.1. Hipokloritler (Çamaşır Suyu)

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Direktörü	Başhekim

	STERİLİZASYON VE DEZENFEKSİYON PROSEDÜRÜ	
	Revizyon No: 02	Doküman No: YBH-PR- 12
	Revizyon Tarihi: 02.08.2011	Sayfa No:5/5
	Yayın Tarihi:03.07.2007	

Yer yüzey dezenfeksiyonu ile yarı kritik ve kritik olmayan aletlerin dezenfeksiyonu için kullanılır.

Kullanım Şekli:

- Yer yüzey dezenfeksiyonu için 1/100 oranında sulandırılmalıdır.
- Kan ve vücut sıvıları için 1/10 oranında sulandırılmalıdır.
- Başka temizlik ürünleriyle karıştırılmamalıdır.

9.2. Klor Tablet

Yer yüzey dezenfeksiyonu ile yarı kritik ve kritik olmayan aletlerin dezenfeksiyonu için kullanılır.

Kullanım Şekli:

- Yer yüzey dezenfeksiyonu için 1000 ppm oranında hazırlanmalıdır.
- Kan ve vücut sıvıları için 5000 ppm oranında hazırlanmalıdır.
- Başka temizlik ürünleriyle karıştırılmamalıdır.

9.3. Yer ve Yüzey Dezenfektanı

Yer ve yüzey temizlik ve dezenfeksiyonu için kullanılır.

Kullanım Şekli:

- Tüm yüzeyler, kan ve vücut sıvıları için 8 litre suya 20 ml ürün konulmalıdır.
- Başka temizlik ürünleriyle karıştırılmamalıdır.

9.4. Etanol ve Propanol İçeren Hızlı Yüzey Dezenfektanı

Yüzey dezenfeksiyonu ile yarı kritik ve kritik olmayan aletlerin dezenfeksiyonu için kullanılır.

Kullanım Şekli:

- Yüzey ve köşelere 30 cm uzaklıktan, hedef bölge ürün ile tamamen ıslanmaya kadar püskürtülmelidir.
- 1-2 dakika geçtikten sonra gerekliyse temiz bir bez ile silinmeli ya da kendi haline bırakılarak kuruması beklenmelidir.

10. HASTANEMİZDE BULUNAN ANTİSEPTİK BİLEŞİKLER (EL VE CİLT)

10.1. El antiseptiği

Gözle görülür kirlenme olmayan durumlarda el hijyeninin sağlanmasında kullanılır.

Kullanım Şekli:

“El hijyeni prosedürü”ne uygun olarak kullanılmalıdır.

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hekimi	Kalite Direktörü	Başhekim